Nodyn Cyfarfod Cyngor Datblygu'r Economi

Amser: 10:30 – 12.30
Dyddiad: 10 Mehefin 2019
Lleoliad: Caerdydd 1, 2 a 3, Parc Cathays, Caerdydd.

Gweinidogion yn Bresennol

Enw	Sefydliad
Ken Skates AC	Gweinidog yr Economi a Thrafnidiaeth
Lesley Griffiths AC	Gweinidog yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig
Lee Waters AC	Dirprwy Weinidog yr Economi a Thrafnidiaeth

Rhanddeiliaid yn Bresennol

Lloyd Powell	Cymdeithas y Cyfrifwyr Ardystiedig Siartredig
Ian Price	Cydffederasiwn Diwydiant Prydain
Sally Gilson	Y Sefydliad Trafnidiaeth Cludo Nwyddau
Martin Warren	ICAEW
Robert Lloyd Griffiths	Sefydliad y Cyfarwyddwyr
Ifan Glyn	Ffederasiwn y Meistr Adeiladwyr
Ben Cottam	Y Ffederasiwn Busnesau Bach
Kay Powell	Cymdeithas y Cyfreithwyr
Heather Myers	Siambr Fasnach De Cymru
Derek Walker	Canolfan Cydweithredol Cymru
Peter Hughes	TUC Cymru
Mark Judd	Uned Partneriaid Cymdeithasol Cymru
Rhys Williams	RHA
Nigel Keane	Uned Partneriaid Cymdeithasol Cymru
Paul Byard	EEF (Cadeirydd Commerce Cymru)
Heather Eason	Uned Partneriaid Cymdeithasol Cymru
Nisreen Mansour	TUC Cymru
Martin Mansfield	TUC Cymru
Ceri Williams	TUC Cymru
Leigh Hughes	Bwrdd Cyflogaeth a Sgiliau Cymru (WESB)

Ymddiheuriadau

Shan Morgan DCMG	Yr Ysgrifennydd Parhaol
Julie-Ann Haines	CML
Ruth Brady	TUC Cymru
Mark Harris	Y Ffederasiwn Adeiladwyr Cartrefi
Martin Mansfield	TUC Cymru
Martin McAuley	Sefydliad Brenhinol y Syrfewyr Siartredig
Huw Thomas	Undeb Cenedlaethol yr Amaethwyr

Swyddogion Llywodraeth Cymru

Andrew Slade	
Tracey Burke	
Jonathan Price	
Simon Jones	Ar gyfer eitem Argyfwng Newid yn yr Hinsawdd
Sioned Evans	Ar gyfer eitem y Polisi Economaidd Rhanbarthol
Peter Ryland	Ar gyfer eitem y Polisi Economaidd Rhanbarthol
Marcella Maxwell	
Emma Watkins	
Julian Carpanini a Brett John	Cofnodwyr

Eitem 1 - Cyflwyniadau a Sylwadau Agoriadol

1. Gwnaeth Gweinidog yr Economi a Thrafnidiaeth agor y cyfarfod drwy groesawu'r aelodau i ail gyfarfod 2019. Esboniodd y byddai'n gadael y cyfarfod yn gynnar i fynd gyda Phrif Weinidog Cymru i gyfarfod yn ymwneud â Ford. Cyfeiriodd at agenda diwygiedig nad oedd yn cynnwys eitem UFA a chyhoeddodd y byddai nodiadau a chamau gweithredu'r cyfarfod diwethaf yn cael eu gwneud all-lein.

   CAM GWEITHREDU – Bydd swyddogion yn casglu sylwadau all-lein gan aelodau ar gofnodion a chamau gweithredu cyfarfod mis Chwefror

2. Gwnaeth Gweinidog yr Economi a Thrafnidiaeth groesawu Gweinidog yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig i'r cyfarfod ar gyfer Eitem 1 ar yr agenda a Dirprwy Weinidog yr Economi a Thrafnidiaeth ar gyfer Eitem 2. Croesawodd Leigh Hughes, WESB, a fyddai'n darparu diweddariad ar Sgiliau.

3. Cyhoeddodd Gweinidog yr Economi a Thrafnidiaeth ymddiheuriadau gan Yr Ysgrifennydd Parhaol, Martin Mansfield, Ruth Brady, Julie-Ann Haines, Mark Harris a Huw Thomas.

4. Nododd Gweinidog yr Economi a Thrafnidiaeth y tri phrif eitem ar yr agenda:

   a) Yr Argyfwng Newid yn yr Hinsawdd
   b) Y Polisi Economaidd Rhanbarthol yng Nghymru
   c) Gwella'r Amgylchedd Masnachu yng Nghymru

5. Cyn trafod yr eitem gyntaf, gwnaeth Gweinidog yr Economi a Thrafnidiaeth roi diweddariadau ar Ffordd Liniaru'r M4 a Ford.

6. **Ffordd Liniaru'r M4:** Gwnaeth Gweinidog yr Economi a Thrafnidiaeth gyfeirio'r Aelodau at ddatganiad Prif Weinidog Cymru ar 4 Mehefin lle y cyhoeddodd na fyddai'r ffordd liniaru yn mynd rhagddi a'r rhesymau dros hynny, gan gynnwys pryderon ariannol ac amgylcheddol. Rhoddwyd y dasg bellach i Weinidog yr Economi a Thrafnidiaeth i nodi a gweithredu cyfres o ymyriadau trac cyflym a dargedwyd i liniaru tagfeydd ar yr M4 yn ne Cymru.

7. **Ford:** Amlinellodd y Gweinidog agweddau allweddol ei ddatganiad ar 6 Mehefin. Mynegodd ei syndod ynghylch y cyhoeddiad a disgrifiodd yr ymdeimlad o gael ei siomi gan y cwmni o ystyried cyflymder y penderfyniad. Cyfeiriodd at sefydlu Tasglu i helpu i liniaru nifer y swyddi a’r ffrydiau gwaith a gollir ac y byddai’n gyfrifol am helpu'r bobl yr effeithiwyd arnynt, helpu'r rhanbarth i baratoi ar gyfer cyfnod ar ôl Ford ac annog buddsoddiad newydd. Mae'r mater hwn wedi'i godi ar lefel Llywodraeth y DU a gwnaeth Gweinidog yr Economi a Thrafnidiaeth gyfeirio at sgyrsiau sy'n parhau â Greg Clarke, yr Ysgrifennydd Gwladol yn BEIS. Gwnaeth Gweinidog yr Economi a Thrafnidiaeth nodi fod Ford wedi’i synnu gan ffyrnigrwydd sylwadau rhanddeiliaid yn ymwneud â'r cau.

8. Roedd aelodau'r Cyngor yn rhannu siom y Gweinidog. Roedd consensws fod y penderfyniad wedi'i wneud yn rhy gynnar. Dyma oedd y prif bwyntiau trafod:

   i. Pwysleisiodd **FSB Cymru** bwysigrwydd mapio'r gadwyn gyflenwi i sicrhau bod mesurau cymorth i'r sector cyhoedd wedi'u targedu'n dda. Cwestiynodd barodrwydd Ford i ymgysylltu â Llywodraeth Cymru? Gwnaeth Gweinidog yr Economi a Thrafnidiaeth gadarnhau nad oedd Ford yn amau o gwbl ei gyfrifoldeb i fod yn bartner gyda Llywodraeth Cymru i geisio lleihau'r effaith.

ii. Cynigiodd **RHA** ei gefnogaeth lawn i Lywodraeth Cymru a chyfeiriodd at brinder sgiliau yn y sector logisteg. Dywedodd Gweinidog yr Economi a Thrafnidiaeth ei fod yn gobeithio y byddai cronfa etifeddol gan Ford a fyddai'n bosibl ei defnyddio ar gyfer hyfforddiant.

iii. Cynigiodd **CBI Cymru** ei gefnogaeth lawn i Lywodraeth Cymru.

iv. Pwysleisiodd **TUC Cymru** fod yr asesiadau cychwynnol yn awgrymu y byddai rhwng 4,000 a 4,500 o weithwyr yng nghadwyn gyflenwi Ford yn cael eu heffeithio i raddau mwy neu lai Roedd rhai cwmnïau a effeithiwyd hefyd yn cyflenwi Honda felly roeddent ar fin profi ergyd ddwbl. Roedd o blaid cyflogeion y gadwyn gyflenwi yn derbyn chwydd-daliad yn hytrach na'r isafswm taliad statudol.

EITEM 2 – Argyfwng Newid yn yr Hinsawdd

9. Gwnaeth Gweinidog yr Economi a Thrafnidiaeth gyflwyno'r eitem hon. Dywedodd ei fod yn credu ei fod yn hanfodol i ddull gweithredu partneriaeth ystyried sut y gallai Cymru fod mewn sefyllfa gystadleuol i nodi cyfleoedd carbon isel byd-eang ond hefyd i sicrhau ein bod yn gydnerth wrth wynebu economi byd-eang sy'n newid. Gwnaeth Gweinidog yr Economi a Thrafnidiaeth drosglwyddo'r awenau i Weinidog yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig i arwain y drafodaeth.

10. Cyflwynodd Gweinidog yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig y papur a ddosbarthwyd i'r Aelodau cyn y cyfarfod. Nododd mai'r Cynulliad Cenedlaethol oedd y Senedd gyntaf yn y byd i ddatgan argyfwng hinsawdd i ddangos ei fod yn cydnabod yr angen i fynd i'r afael â newid yn yr hinsawdd ar frys. Nododd Gweinidog yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig fod angen eglurder a sicrwydd ar fusnesau o ran penderfyniadau buddsoddi i fynd i'r afael â'r her a ddaw o'r bygythiad gan newid yn yr hinsawdd. Fodd bynnag, roedd cyfleoedd economaidd sylweddol i gwmnïau sy'n symud yn gyflym. Nododd fod y camau gweithredu yng nghyllidebau Carbon Llywodraeth Cymru yn ddibynnol ar arweinyddiaeth ar y cyd a gweithredu ar y cyd. Gwahoddwyd yr aelodau i rannu eu safbwyntiau. Roedd y pwyntiau allweddol yn cynnwys y canlynol:

i. Cyfeiriodd **Ffederasiwn Busnesau Bach Cymru** at y lefel uchel o ymwybyddiaeth o ran newid yn yr hinsawdd ymhlith ei aelodau ond lefel isel o ddealltwriaeth o ymyriadau Llywodraeth Cymru yn arbennig ymhlith ei fusnesau llai. Gofynnodd am eglurhad o ran beth roedd y datganiad argyfwng yn ei olygu go iawn? Ac a fyddai cymorth Llywodraeth Cymru yn uniongyrchol neu'n anuniongyrchol? Nododd fod y Ffederasiwn Busnesau Bach yn y broses o ddatblygu papur o safbwynt y DU ac awgrymodd y byddai angen i Gymru drefnu ei hun yn fwy effeithiol i lywio'r ddadl ar lefel Llywodraeth y DU.

ii. Awgrymodd **CBI Cymru** fod 'creisis' ('crisis') yn ddisgrifiad mwy addas yn hytrach nag argyfwng ('emergency'). Cyfeiriodd at y gwaith gwych sydd eisoes yn mynd rhagddo a phwysigrwydd casglu a rhannu arferion gorau. Nododd ei gefnogaeth i Lywodraeth Cymru yn y maes hwn a chynigiodd ei gymorth.

iii. Pwysleisiodd **TUC Cymru** yr her o drawsnewid i economi carbon is ac y bydd angen sicrhau cydbwysedd wedi'i ystyried yn ofalus. Ar un llaw, mae manteision economi carbon isel yn cael eu cydnabod yn llawn, ond byddai cyfnod pontio diofal yn drychinebus i unigolion sy'n gweithio mewn cwmnïau cynhyrchu carbon uwch. Dadleuwyd dros ddatblygu cynlluniau pontio a hefyd pwysigrwydd cael diwydiannau yn yr arfaeth i gymryd lle'r hen rai er mwyn sicrhau nad yw dyfodol economaidd Cymru yn cael ei niweidio. Byddai cynllunio a llunio polisi rhwng tair ochr yn cynorthwyo'r broses honno.

iv. Cyfeiriodd **WESB** at fyd busnes amlhaenog gyda chwmnïau mwy eisoes yn pontio. Y cwmnïau llai sydd angen mwy o gymorth ac anogaeth ac roedd enghreifftiau arferion gorau niferus ledled y byd yn bodoli er mwyn hwyluso'r dysgu hwnnw. Roedd angen dull gweithredu cydlynus.

v. Nododd **Commerce Cymru** fod cwmnïau yn yr Almaen wedi dechrau cynllunio ar gyfer hyn 20 mlynedd yn ôl ac felly roedd dealltwriaeth dda o'r broses yno. Mae angen i Gymru fanteisio ar arbenigedd ac annog arloesi a fyddai'n gwneud y cyfnod pontio yn fwy esmwyth.

11. Nododd Gweinidog yr Economi a Thrafnidiaeth mai'r cwestiwn allweddol i'r Aelodau yw sut y byddent yn creu economi newydd yn seiliedig ar yr agenda newid yn yr hinsawdd? Roedd y cwestiwn ynghylch marchnad fewnol y DU yn enfawr ac ni allai Cymru ddilyn polisïau a fyddai'n ei gwneud yn llai cystadleuol na busnesau dros y ffin. Gan adleisio sylwadau TUC Cymru, pwysleisiodd Gweinidog yr Economi a Thrafnidiaeth bwysigrwydd sicrhau bod buddiannau'r bobl eu hunain yn cael eu hadlewyrchu yn y polisïau newydd.

12. Esboniodd Gweinidog yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig fod y disgrifydd 'argyfwng' wedi'i fabwysiadu o ystyried bod yr asesiadau diweddaraf yn cefnogi'r ffaith mai dim ond 12 mlynedd oedd gan y byd i weithredu cyn bod y sefyllfa'n ddi-droi-nôl. Cydnabu ymgysylltu cadarnhaol Cydffederasiwn Diwydiant Prydain â Llywodraeth y DU. Diolchodd i'r aelodau am eu cyngor ynghylch rhannu arferion gorau a chydnabu'r pwynt ynglŷn â'r lefel isel o ymwybyddiaeth ar ymyriadau penodol.

13. Cytunodd Gweinidog yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig ynglŷn â'r angen i wneud busnes yn fwy cydnerth a chydnabu'r cyfleoedd a oedd ar gael ar gyfer creu amgylchedd glanach, gwyrddach. Byddai'n ymweld â TATA a chyfeiriodd at y camau breision a wnaed gan y cwmni i leihau ei ôl troed carbon. Cydnabu bwynt WESB bod busnesau'n amlhaenog a phwysigrwydd cydnabod y proffil sgiliau yng Nghymru.

14. Diolchodd Gweinidog yr Economi a Thrafnidiaeth am eu cyfraniad ac awgrymodd y dylai'r Cyngor ddychwelyd at y mater hwn ar ddyddiad arall.

EITEM 3 - Diweddariad ar Sgiliau gan WESB

15. Gwnaeth Gweinidog yr Economi a Thrafnidiaeth wahodd WESB i roi ei ddiweddariad ar sgiliau. Cyfeiriodd WESB at yr ymgynghoriad ar y cwricwlwm newydd ac anogodd yr aelodau i gyfrannu, gan gyfeirio at frecwast busnes sydd ar y gweill ym mis Gorffennaf pan fyddai hwn yn cael ei drafod. Crybwyllodd nodyn diweddar roedd wedi anfon i Lywodraeth y DU ar y Fframwaith Prentisiaethau a chyfeiriodd at y bartneriaeth barhaus rhwng Partneriaethau Sgiliau Rhanbarthol a chyrff Bargeinion Dinesig a Thwf sy'n angenrheidiol i lywio'r rhagolygon sgiliau. Rhoddodd rybudd am Lefelau T. Mae Llywodraeth Cymru a'r Partneriaethau Sgiliau Rhanbarthol ar fin cynnal ymgyngoriadau.

16. Cyfeiriodd WESB at bryderon o ran y golofn sgiliau yn y Cynllun Cyflogaeth cyfredol. Er mwyn cynorthwyo gyda'r gwaith cynllunio i'r dyfodol gofynnodd am gyngor ar y rhaniad sectoraidd o ran y 200 o Gontractau Economaidd sydd ar waith ar hyn o bryd. Amlinellodd mai'r her fawr i WESB a'r Partneriaethau Sgiliau Rhanbarthol yw bod ar flaen y gad o ran economïau datblygol o ystyried yr amser sydd ei angen i ddylunio cwrs i ddarparu'r set sgiliau priodol. Rhoddodd anogaeth i Lywodraeth Cymru ystyried sut y gallai ymateb yn gyflymach i'r cyfleoedd a gyflwynir.

17. Diolchodd Gweinidog yr Economi a Thrafnidiaeth i WESB am ei ddiweddariad. Cadarnhaodd y byddai'n trefnu i dystiolaeth y Cynllun Gweithredu ar yr Economi gael ei rhannu â WESP.

CAM GWEITHREDU: Swyddogion i ddarparu dadansoddiad sectoraidd o'r Contractau Economaidd a gwblhawyd hyd yn hyn.

EITEM 4 – Polisi Economaidd Rhanbarthol

18. Cyflwynodd Gweinidog yr Economi a Thrafnidiaeth yr eitem yn fras cyn trosglwyddo’r awenau i Sioned Evans a Peter Ryland. Cyfeiriodd yr aelodau at y papur cysylltiedig a oedd yn pwysleisio'r polisïau presennol ac arfaethedig yn gysylltiedig â datblygu economaidd rhanbarthol. Amlinellodd y model cyfredol sy’n canolbwyntio ar Unedau Rhanbarthol o dan arweinyddiaeth strategol y Prif Swyddogion Rhanbarthol. Roedd y Prif Swyddogion Rhanbarthol hyn bellach yn eu swyddi'n ffurfiol ac maent yn parhau â rhaglen o ymgysylltu a sgyrsiau ag awdurdodau lleol a chyrff eraill y sector cyhoeddus a busnesau ar draws y rhanbarth. Byddai Cyllidebau Dangosol Rhanbarthol yn cael eu cyhoeddi ym mis Gorffennaf a byddai cynlluniau rhanbarthol yn llywio blaenoriaethau a gwariant. Yna trosglwyddodd Gweinidog yr Economi a Thrafnidiaeth yr awenau i Sioned Evans a Peter Ryland i arwain y drafodaeth.

19. Esboniodd Sioned mai rôl y Prif Swyddogion Rhanbarthol oedd hyrwyddo a chyfathrebu'r Cynllun Gweithredu ar yr Economi, gan wrando ar gynlluniau a dyheadau partneriaid a'u deall, meithrin cydberthnasau a chydosod gweithgareddau. Roedd yr unedau rhanbarthol yn pontio o ddull gweithredu yn seiliedig ar sector i un sy'n canolbwyntio ar gyflawni rhanbarthol. Roedd y tri thîm rhanbarthol wedi mabwysiadu strwythur cyffredin ar gyfer eu cynlluniau rhanbarthol, fel bod gan bob un edrychiad ac ymdeimlad tebyg, er y byddai'r cynnwys a'r blaenoriaethau penodol yn wahanol wrth gwrs. Amlinellodd Sioned sut y byddai'r model yn caniatáu dull gweithredu cynyddrannol. Byddai’n ymestyn y cwmpas dros amser i helpu i flaenoriaethu buddsoddiadau rhanbarthol yn y dyfodol ac adeiladu'r partneriaethau rhanbarthol wedi'u hatgyfnerthu a fyddai eu hangen yn y tirlun ar ôl Brexit. Cafodd y Prif Swyddogion Rhanbarthol eu cydosod o ran yr angen i strategaethau rhanbarthol wneud synnwyr i'r rheini y maent yn effeithio arnynt.

20. Gwnaeth Sioned ail-gadarnhau ymrwymiad i ddefnyddio cyllid amnewid i gefnogi uchelgeisiau’r Cynllun Gweithredu ar yr Economi ar gyfer twf economaidd cynaliadwy a mwy cytbwys, gan fynd i'r afael ag anghydraddoldebau rhwng y rhanbarthau ac oddi mewn iddynt. Ychwanegodd Gweinidog yr Economi a Thrafnidiaeth fod Llywodraeth Cymru yn gweithio gyda'r Sefydliad ar gyfer Cydweithrediad a Datblygiad Economaidd i roi cyngor arbenigol ar yr arferion rhyngwladol gorau i gefnogi'r gwaith o ddatblygu trefniadau olynwyr a llywio'r gwaith o fwrw ati gyda’r Cynllun Gweithredu ar yr Economi.

21. Pwysleisiodd Sioned bwysigrwydd sicrhau bod cynlluniau datblygu economaidd rhanbarthol a gwaith rhanbarthol yn gydgysylltiedig ym meysydd cynllunio, trafnidiaeth, sgiliau, adfywio, tai a chyda WEFO ar y Cyllid Ffyniant Gyffredin ac y byddai'n chwilio am gyfleoedd i integreiddio gwaith ar draws y llywodraeth. Roedd pwysigrwydd cysylltiadau trawsffiniol a gweithio ar draws ffiniau yn cael ei gydnabod gan dimau rhanbarthol. Byddai Llywodraeth Cymru yn sicrhau bod trefniadau llywodraethu i oruchwylio'r cynlluniau yn gymesur ac yn effeithiol ac y byddai buddiannau'r sector preifat, y sectorau cyhoeddus a'r trydydd sector yn cael eu tynnu ynghyd.

22. O ran cyllid yr UE, dywedodd Peter Ryland y byddai cynnal lefelau cyllido cyfredol yr UE yn hanfodol i sicrhau cydbwysedd economi'r DU ac i ddatblygu Cymru mewn modd cynaliadwy yn gyffredinol. Yn erbyn cefndir hyd yn oed mwy ansicr, roedd Llywodraeth Cymru yn parhau i drafod â busnesau, partneriaid a chymunedau ledled Cymru i ddeall ac asesu cysylltiadau a risgiau, gan gynnwys busnesau'n ffoi a'r peryglon ohonynt yn cau. Roedd Llywodraeth Cymru yn ceisio tynnu ynghyd ffynonellau data gwahanol i'w helpu i ddeall yr effeithiau gofodol a'r risgiau sy'n codi o senarios Brexit gwahanol.

23. Esboniodd Peter fod Llywodraeth y DU wedi gohirio ymgynghoriad fwy nag unwaith ar y Gronfa Ffyniant Gyffredin, ac na fyddai hyn yn digwydd tra bo ras am yr arweinyddiaeth yn mynd rhagddi. Roedd y prinder ymgysylltu â Llywodraeth Cymru ar y Gronfa Ffyniant Gyffredin yn destun pryder, yn enwedig pan fo'r angen am gryfhau gweithio rhwng llywodraethau yn datblygu'n bwysicach nag erioed. Gobeithiwyd y byddai Llywodraeth y DU yn ailystyried ei ddull gweithredu dros yr haf gan arwain at gytundeb posibl ar amnewid y cyllid yn gyflym i ddod â'r ansicrwydd i sefydliadau ledled Cymru i ben. Cyfeiriodd Peter at sefydlu pedwar gweithgor – Gweithredu, Monitro; Gwerthuso a Rheoli ar draws Ffiniau – a sut y byddai Llywodraeth Cymru yn croesawu ymgysylltu yn y dyfodol.

24. Cyfeiriodd Gweinidog yr Economi a Thrafnidiaeth at gyfarfodydd diweddar ag Ysgrifennydd Gwladol Cymru pan oedd wedi ailadrodd safbwynt Llywodraeth Cymru ar amrywiaeth o faterion. Dywedodd y byddai penodi Prif Swyddogion Rhanbarthol a dull gweithredu rhanbarthol ategol i ddatblygu economaidd yn gwrthsefyll beirniadaethau blaenorol fod cymorth Llywodraeth Cymru yn wasgarog.

25. Gwahoddwyd yr aelodau i gyfrannu, ac roedd sylwadau allweddol yn cynnwys:

i. Diolchodd **CBI Cymru** i Sioned am gymryd rhan mewn cyfarfod diweddar yng ngogledd Cymru a oedd wedi'i groesawu. Gofynnodd sut y bydd Bargeinion Dinesig, Bargeinion Twf ac ati'n cael eu cynnwys o fewn y dull gweithredu rhanbarthol i ddatblygu economaidd?

ii. Cyfeiriodd **TUC Cymru** at bwysigrwydd cefnogi cyflogwyr mawr yn ogystal â busnesau bach newydd – dylid canolbwyntio ar ddarparu gwaith teg yn hytrach nag a oedd y cyfarwyddwr yn byw yn yr ardal leol. Roedd perygl y byddai'r dull rhanbarthol yn tanseilio ymrwymiadau Cymru gyfan i ddarparu gwaith teg drwy bartneriaeth gymdeithasol fel un o flaenoriaethau allweddol Llywodraeth Cymru. Mae gan bartneriaid cymdeithasol broblemau amlwg mewn perthynas â chapasiti wrth iddynt gefnogi strwythurau manwl Cymru gyfan yn ogystal â nifer o strwythurau economaidd lleol. Mae pryderon difrifol y bydd canlyniadau'r Gronfa Ffyniant Gyffredin yn adlewyrchu blaenoriaethau San Steffan yn hytrach na blaenoriaethau Llywodraeth Cymru – yn enwedig mewn perthynas â gwaith teg a phartneriaeth gymdeithasol. Dywedodd TUC Cymru fod angen dealltwriaeth gliriach o sut mae'r gwahanol strwythurau a strategaethau yn cyd-fynd er mwyn targedu trafodaethau rhwng partneriaid cymdeithasol yn well.

iii. Awgrymodd **ICAEW** y dylai strwythurau adeiladu ar gyrff sy'n bodoli eisoes gan ei fod yn debygol y byddai cyrff sy'n bodoli eisoes yn gallu ymdopi â newid o ran gweithdrefnau.

iv. Awgrymodd **Siambr Fasnach De Cymru** y byddai'r dull gweithredu rhanbarthol yn fwy treiddadwy ac y byddai Prif Swyddogion Rhanbarthol yn gallu achub ar gyfleoedd trawsffiniol i ddatblygu gallu rhanbarthau lle y bo'n briodol. Gofynnwyd sut y gallai'r darn rhanbarthol gynorthwyo gyda'r gwaith o ddatblygu cadwyn gyflenwi?

v. Dywedodd y **Ffederasiwn Busnesau Bach** ei fod yn teimlo mai'r dull gweithredu rhanbarthol oedd y trywydd cywir ond teimlai fod angen gweld y Prif Swyddogion Rhanbarthol yn fwy yn y farchnad.

26. Diolchodd Gweinidog yr Economi a Thrafnidiaeth i'r Aelodau am eu sylwadau. O ran gweledigaeth y Prif Swyddogion Rhanbarthol, dywedodd mai dim ond yn ddiweddar roeddent wedi cael eu penodi a chydnabu mai eu rôl oedd ymgysylltu'n weithredol â rhwydweithiau busnes a phartner. O ran addasrwydd y Fargen Ddinesig/Twf, dywedodd Gweinidog yr Economi a Thrafnidiaeth ei fod yn dymuno gweld timau datblygu economaidd rhanbarthol

wedi'u cydgrynhoi a fyddai'n lleihau cymhlethdodau gweithredu gyda chwmnïau ag un drws yn unig i gael mynediad at gymorth. Roedd yn teimlo bod angen cydbwysedd ar fater mentrau cenedlaethol a rhanbarthol. Awgrymodd y dylai is-swyddfeydd undebau llafur fod yn cyfrannu at dimau rhanbarthol Llywodraeth Cymru gan arwain at wybodaeth wedi'i chydgrynhoi.

[Gadawodd Gweinidog yr Economi a Thrafnidiaeth y cyfarfod ar y pwynt hwn a gwnaeth Dirprwy Weinidog yr Economi a Thrafnidiaeth gadeirio'r cyfarfod wedyn]

Eitem 5 – Gwella'r Amgylchedd Masnachu yng Nghymru

27. Gwnaeth Dirprwy Weinidog yr Economi a Thrafnidiaeth wahodd Paul Byard i arwain ar yr eitem hon. Cyflwynodd Paul ei bapur a thynnodd sylw at dueddiadau pryderus sy'n dod i'r amlwg yn y sector gweithgynhyrchu yng Nghymru, gan gynnwys gostyngiad mawr o ran buddsoddiad, lleihad o ran archebion, gostyngiad o ran cynhyrchiant a diffyg pentyrru cyflenwadau tymor byr i wrthsefyll effeithiau dirwasgiad economaidd. Mae'n ymddangos fel pe bai'r diwydiant modurol sy'n dioddef yr effaith fwyaf gyda gyda chyd-osodwyr cerbydau a'u cadwyni cyflenwi yn cyhoeddi bod llawer o fewn y diwydiant yn colli eu swyddi. Nododd Paul fod angen symud ar frys i adfer hyder byd busnes a bod angen i Lywodraeth Cymru weithredu i ddiogelu'r sector gweithgynhyrchu yng Nghymru at y dyfodol.

28. Byddai'r dyddiad cau o ran gadael yr UE ddiwedd mis Hydref yn ysgogi'r llyfrau archebion gan y byddai cwmnïau yn pentyrru cyflenwadau cydrannau. Ond byddai hyn yn arwain at guddio'r sefyllfa economaidd wirioneddol gan y byddai tynnu buddsoddiad pentyrru cyflenwadau yn datgelu mewn gwirionedd bod y DU yn anelu'n syth at ddirwasgiad. Gwnaeth Paul annog Llywodraeth Cymru i ddangos bod Cymru ar agor ar gyfer busnes, i flaenoriaethu cymorth ar gyfer arloesi, a chreu tasglu gyda'r cyfrifoldeb o ddiogelu'r sector gweithgynhyrchu at y dyfodol.

29. Gwnaeth Dirprwy Weinidog yr Economi a Thrafnidiaeth ddiolch i Paul am ei gyfraniad a gwahoddodd sylwadau gan yr Aelodau.

    i. Cyfeiriodd **Siambr Fasnach De Cymru** at Arolwg Economaidd y Siambr a oedd yn crybwyll y ffigurau masnachu gwannaf ers deng mlynedd. Byddai copi o'i adroddiad ym mis Gorffennaf yn cael ei ddarparu er gwybodaeth.

       CAM GWEITHREDU – Siambr Fasnach De Cymru i ddarparu ei adroddiad ym mis Gorffennaf i Aelodau'r Cyngor.

    ii. Dangosodd **TUC Cymru** ei gefnogaeth o ran diogelu'r sector gweithgynhyrchu yng Nghymru at y dyfodol. Awgrymwyd hefyd fod angen trafodaeth rhwng partneriaid cymdeithasol am gefnogi cyflogwyr gwaith teg i ddatblygu, yn hytrach nag edrych ar gymorth dim ond ar gyfer cwmnïau lle mae perygl uniongyrchol y byddant yn cau.

    iii. Gwnaeth **Sefydliad y Cyfarwyddwyr** annog sefydlu Tasglu i atal cau busnesau yn hytrach nag ymateb iddynt.

    iv. Gwnaeth **WESB** bwysleisio y dylai cymorth fod yn gyson ac wedi'i gynllunio i helpu cwmnïau i symud i fyny'r gadwyn gwerth a symud i ddarparwyr Haen 2 neu 3. Nodwyd yn y pen draw y byddai'r cyflymder y gallai cwmni ddatblygu sgiliau ei weithlu benderfynu a fyddai'n goroesi neu'n methu. Awgrymwyd y byddai ymarfer mapio'r gadwyn gyflenwi yn gwella ein dealltwriaeth o'r dirwedd ac yn helpu i benderfynu ar feysydd blaenoriaeth y dylid buddsoddi ynddynt a'u cefnogi.

v. Awgrymodd **Cymdeithas y Cyfrifwyr Ardystiedig Siartredig** y dylai'r cyngor dderbyn diweddariad ar waith yr Athro Phil Brown.

CAM GWEITHREDU – Swyddogion i drefnu diweddariad ar sefyllfa bresennol astudiaeth yr Athro Brown

vi. Holodd **Ffederasiwn Busnesau Bach Cymru** am gyngor ar flaenoriaethu prosiectau o dan Brosiectau Seilwaith y Diwydiant.

30. Diolchodd Dirprwy Weinidog yr Economi a Thrafnidiaeth i'r aelodau am eu hadborth a'u her. Cyfeiriodd at gyfuniad o ddigwyddiadau'n taro'r sector gweithgynhyrchu, gan effeithio'n ddifrifol ar ei gwmnïau a'r amgylchedd cyfyngedig cyfredol yn llesteirio twf a buddsoddiad. Gwnaeth Paul Byard ddadlau dros osod mater yr amgylchedd cyfyngedig i'r naill ochr gyda Llywodraeth Cymru yn blaenoriaethu twf y sector gweithgynhyrchu yn hytrach nag yn goruchwylio ei ddirywiad. Roedd yn ystyried mai dwy fuddugoliaeth ar unwaith fyddai penodi arbenigwyr arloesi ychwanegol a phenderfynu'n llawer cyflymach ar brosiectau sy'n chwilio am gyllid arloesi.

31. Dywedodd Andrew Slade fod y fframweithiau ar gyfer cymorth arloesi eisoes ar waith ac yn gweithredu'n dda. Roedd yn cydnabod y sylwadau a wnaed o ran yr amser anodd sydd ar y gweill a chanlyniadau Brexit, y rhai y gwelir ac na rhagwelir, ac awgrymodd y dylai'r Cyngor ystyried y cwestiwn 'beth sy'n digwydd nesaf?' yn ei gyfarfod nesaf.

CAM GWEITHREDU – Swyddogion i drefnu trafodaeth ddilynol yng nghyfarfod nesaf y Cyngor.

32. Cynigiodd Paul Byard ei gefnogaeth lawn a mynegodd Dirprwy Weinidog yr Economi a Thrafnidiaeth yr awydd i barhau â'r drafodaeth gyda Paul.

CAM GWEITHREDU – Dirprwy Weinidog yr Economi a Thrafnidiaeth i siarad ymhellach â Paul Byard am ei syniadau ar gyfer diogelu'r sector gweithgynhyrchu yng Nghymru at y dyfodol.

33. Diolchodd Dirprwy Weinidog yr Economi a Thrafnidiaeth i Aelodau'r Cyngor am eu presenoldeb a chadarnhaodd y byddai'r cyfarfod nesaf yn cael ei gynnal ar 14 Hydref 2019.

DIWEDD Y CYFARFOD